

''लहान-लहान सवयी करतात मोठा घात !''

प्रवाहाच्या दिशेने वाहने सर्वात सापे असते. याचप्रमाणे वाईट संगतीच्या आहारी जाऊन अनेक वाईट सवयी जडवून घेणे ही फार सोपे व सहज आहे, अशी एक म्हण आहे की, '' माणूस सत्गुणांचा अवलंब करताना पन्नासवेळा विचार करतो.'' परंतु दुर्गुणांचा अंगीकार करताना एकदाही विचार करीत नाही.

पण व्यक्तीने हे समजून चालावे की, आजची वाईट संगत आयुष्याची बर्बादी करण्यास पुरेशी आहे, जर तुमचा कुणी मित्र असं काही करतो की, ज्याने इतरांना त्रास होतो. किंवा समाजिक आरोग्यास ज्याने धोका होऊ शकतो, तसेच लहान मोठे व्यसन करीत असल्यास त्यास एका खऱ्या मित्राच्या रूपाने ते सर्व सोडवण्यास तुम्ही सांगा, जर तो या सवयी सोडत नसेल तर मग तुम्ही त्याची संगत सोडण्यास काही गैर नाही, अन्याथा त्याचे दुर्गुण तुमच्या जीवनात प्रवेश करतीलच. व जीवनात काटे पसरवतील. आपणाला जर जीवनाला अज्वल बनवावे असेल, तर चांगल्या सवयी लावून घ्या, तेव्हाच जीवन यात्रा सफल होईल.

कोणत्या सवयी चांगल्या आहेत? एका अनुभवीचे बोल आहेत की, केवळ चार सवयी उत्कृष्ट आहेत. वेळेचे बंधन, समयसुचकता, व्यवस्थितपणा, योग्यता, गतीमानता, कौशल्य, जर वेळेचे बंधन नसेल तर संधी चुकते, जर एखादे कार्य योग्यतेने न केले तर त्याचा कुणासही फायदा होत नाही. वेग नसल्यास संथपणा कामाला अपूर्ण ठेवता अन् कौशल्या आभावी उत्कृष्ट संधीही दडवावी लागते. परंपराचा प्रथांचा समाजावर नित्य प्रभाव पडत असतो. सवयीचे बिजारोपण समाजात वेगाने हात असते. लहान गोष्टी करण्याची तऱ्हाच मोठमोठ्या कार्याच्या पुर्ततेचा पाया टाकते. त्यामुळे कार्य कोणतेही असो, पण त्याच सिद्धी प्राप्त करणेच महत्त्वाचे! नव्हे काय?

जर तुमच्या बागेत एखादे झाड वाकले तर त्यास तुम्ही बोलून सरळ करू शकत नाही. पण त्याच्या आधाराला एक सरळ खांब रोऊन त्यास थोड सरळ केले अन् वातावरणानुसार त्यास खांबाशी घट्ट बांधून काही दिवसानंतर परत नेहमीसाठी रसळ करू शकता. या उदाहरणाचा उद्देश हाच की, वाईटाला चांगले बनवता येते, पण एकदम नाही, या कार्यात वेळ अन् धीर लागतो शारीरिक मानसीक सवयीनाही हेच तत्व उपयोगी पडते.

इंद्रियांना ताब्यात घ्या

दोन नावाडी मद्यपाणांतर धुंदीतच नावेत बसले. अन् नाव चालवू लागले. परंतु नाव पुढे जातच नव्हती. दोन्ही एकमेकांवर ओरडत हातो की, तो पूर्ण जोर लावून नाव टाकत नाहिक, अन् परत तेच एका तासांनंतर जेव्हा मद्याची धंदी उतरील तेव्हा त्यांनी आजूबाजूस पाहत म्हणाले अरे! आपण तर लंगर उठविलाच नाही. बरोबर अशीच अवस्थ त्या लोकांची होते जे एखाद्या कार्याच्या पूर्ण ज्ञानाअभावीही त्याच कार्यास चिटकून राहतात. प्रयत्न करीतच राहतात, पण सर्व बेकार व्यर्थ! आज मनुष्य कित्येक प्रकारच्या योजना आखतो, लाखांशी खर्च करतो, पण योग्य समज नसल्याने, कार्य करण्याची पद्धत योग्य नसल्याने जीवनात केलेले त्याचे प्रयत्न व्यर्थच ठरतात. आपणही दैनंदिन जीवनात कित्येक सवयीच्या आहारी जातो, कारण फक्त हलगर्जीपणा. जर आपल्याला आपल्या जीवनाचे सार्थक सामर्थ्य उद्दिष्ट दिशादर्शात करायचे आहे तर हलगर्जीपणा सोडत चला.

स्वभावात बदल करा

कुमकुवत लोकांना असं म्हटले जाते की, इच्छा शक्तीच्या बळावरच तो स्वभावात बदल आणू शकतो, हे म्हणजेच निरर्थक आहे, चारित्र्यानिर्माणाचा आधार तर वैज्ञानिक सिद्धांत आहेत. सवयीच्या रचनेवर आधारीत आहेत. आज आपण जे काम करतो ते जवळपास तसच असतं. जसे की, ते पूर्वी केले होते, अन् जर ते वैज्ञानिकरित्या नाही केले तर निश्चित ते उद्याही तसेच करीत राहू! फार दुदैवाची बाब तर ही होय की, या सवयीच्या संरचनेचे ज्ञान आपल्याला न घरी दिले जात न शाळा महाविद्यालयात न विश्वविद्यालयात, या विज्ञानयुगाच्या तुलनेत इतर सर्व ज्ञान नगण्यच आहेत. तुम्ही जर कुण्या व्यक्तीस योग्य मार्गावर आणण्याचा प्रयत्न करता जर हेही सांगायचा हवं ना की, त्यासाठी कोणत्या जुन्या वाईट सवयीना सोडावे लागेल वेळेवर कष्टही सोसून ईश्वराशी संबंध जोडून असं कार्य करावे लागेल असा मार्ग आखावा लागेल की, ज्याला पदाक्रांत करून सत्याच्या मंदिरास काढता येईल.

या संबंधित एक उदाहरण असे की, एक वृद्ध शिपाई दोन्ही हातात घरगुती सामान घेऊन रस्त्याने जात असताना मागून कुणीतरी ओरडले, थांबा, सावधान अन लगेच तो सावधानाच्या मुद्रेत. पावित्र्यात उभा राहिला. सर्व सामान खाली सांडले कारण काय तर सवय! स्नायुंना जी सवय पडलेली होती तिच त्याने पुनरावृत्त केली, तर बघीतलं ना सवईचा चमत्कार! तेव्हा आत्तापासूनच चांगल्या सवयी लावा. जेणे करून तुमचे व साऱ्या जगाचे कल्याण होईल, यात सर्वात चांगली सवय आहे. हसरा (हर्षित) राहण्याची, परमेश्वर म्हणतात की, कुणालीही भेटताना हसून बोला, स्वमानमध्ये राहा, अन् सन्मान द्या! तर वर्तमानात आपले जीवन आनंदाने ओतप्रोत होईल, आणि पदोपदी तुम्ही उन्नती करीत जात!

- ब्रह्माकुमारीज् वार्ता फिचर्स

www.bkvarta.com